

Ειρήνη - Πόλεμος

Αιτίες και Συνέπειες του Πολέμου

Η Αξία της Ειρήνης

Εσπερινό ΕΠΑΛ Αλιάρτου

Τάξη: Β' Λυκείου

Μάθημα: Νέα Ελληνικά

Θέμα Έκθεσης: Αιτίες και Συνέπειες του Πολέμου

Η Αξία της Ειρήνης

Εκπαιδευτικός: Ελένη Πιστόλη

Είδη Πολέμου

- Αμυντικοί: όταν τα κράτη που τους διεξάγουν υπερασπίζονται την ακεραιότητα και την ανεξαρτησία τους από την ξένη επιβουλή.
- Επιθετικοί: όταν ένα ή περισσότερα έθνη προσπαθούν να υποτάξουν και να υποδουλώσουν άλλα έθνη.
- Απελευθερωτικοί: είναι οι πόλεμοι που διεξάγουν τα έθνη, για να απελευθερώσουν εδάφη ομοεθνών τους που βρίσκονται υπό την κυριαρχία άλλων εθνών.
- Εμφύλιοι πόλεμοι

Αίτια του Πολέμου

- ❖ Πολιτικά συμφέροντα: ηγέτες ισχυρών κυρίως κρατών διακρίνονται από ιμπεριαλιστικές φιλοδοξίες→ επιθυμία κυριαρχίας σε γειτονικούς ή λιγότερο ισχυρούς λαούς // πάθος για δόξα, δύναμη και επιβολή→ επιθέσεις σε άλλα κράτη.
- ❖ Οικονομικά συμφέροντα: οι ισχυροί επιδιώκουν να εκμεταλλευτούν χώρες που βρίσκονται σε στρατηγική θέση ή διαθέτουν πλουτοπαραγωγικές πηγές (πλούσιους φυσικούς πόρους)→ κηρύττουν πόλεμο.

Αίτια του Πολέμου

- ❖ Κρίση των αξιών→ ηθικός ξεπεσμός→ επικράτηση του φανατισμού, του ωφελιμισμού, της απληστίας και της μισαλλοδοξίας→ αδυναμία ειρηνικής συνύπαρξης.
- ❖ Μνήμες παλαιότερων εχθροτήτων→ αναζωπύρωση των εντάσεων και των συγκρούσεων.
- ❖ Προσωπικές φιλοδοξίες (παράλογων) πολιτικών
- ❖ Εθνικιστικός φανατισμός και φυλετικές διακρίσεις

Αίτια του Πολέμου

- ❖ Παρεμβατική πολιτική των ισχυρών κρατών στα εσωτερικά ζητήματα άλλων χωρών → τα ισχυρά κράτη επιδιώκουν να ελέγχουν και να εκμεταλλεύονται αδύναμα κράτη.
- ❖ Αχαλίνωτος ανταγωνισμός ανάμεσα στα κράτη.
- ❖ Θρησκευτικός φανατισμός.
- ❖ Άτιμος ρόλος των Μ.Μ.Ε. → ασκούν προπαγάνδα και φανατίζουν το λαό.

Αίτια του Πολέμου

- ❖ Ανάπτυξη της πολεμικής βιομηχανίας→ έμφαση στα προγράμματα πολεμικού εξοπλισμού→ ανταγωνισμός για το ποια χώρα θα έχει τα ισχυρότερα οπλικά συστήματα και μεγάλες χρηματικές δαπάνες για την αγορά πολεμικού εξοπλισμού→ ανησυχία για τις συνέπειες μιας γενικευμένης πολεμικής αναμέτρησης.
- ❖ Ευθύνη της εκπαίδευσης→ άγνοια της ιστορίας ή μονόπλευρη προσέγγιση της ιστορίας→ ανιστόρητες εδαφικές διεκδικήσεις και έλλειψη παραδειγματισμού από τα λάθη του παρελθόντος.

Συνέπειες του Πολέμου

- ❖ Ο πόλεμος προκαλεί εξαθλίωση, φόβο, φρίκη, πόνο και συμφορές, αβεβαιότητα για το μέλλον και απαισιοδοξία
→ ψυχικά τραύματα → υποβάθμιση της αξιοπρέπειας και της τιμής του ανθρώπου.
- ❖ Εκμηδενίζεται κάθε έννοια δικαίου και λογικής σκέψης
→ επικρατεί το δίκαιο του ισχυρότερου →
διαιώνίζονται οι διχόνοιες, οι εχθρότητα και το μίσος ανάμεσα στους λαούς.

Συνέπειες του Πολέμου

- ❖ Αύξηση των θανάτων → εξαφάνιση του ανθρώπινου δυναμικού → μείωση του πληθυσμού των χωρών → πληθυσμιακές και δημογραφικές ανακατατάξεις.
- ❖ Κυριαρχούν ο φανατισμός, τα πάθη, η βία και η βαρβαρότητα → ο άνθρωπος αποθηριώνεται → ηθική διαφθορά.
- ❖ Οπισθοδρόμηση των γραμμάτων, των τεχνών και των επιστημών → πνευματική στασιμότητα, αφού ο άνθρωπος αγωνίζεται μετά βίας να επιβιώσει.

Συνέπειες του Πολέμου

- ❖ Παράλυση της οικονομίας → οικονομική εξαθλίωση των εμπόλεμων χωρών, νικητών και ηττημένων.
- ❖ Παύση οποιασδήποτε συνεργασίας (οικονομικής, εμπορικής κ.τ.λ.) μεταξύ των χωρών.
- ❖ Τεράστιες υλικές ζημιές
- ❖ Μείωση του εθνικού πλούτου → οικονομική δυσπραγία και φτώχεια.
- ❖ Μεγάλο τμήμα του προϋπολογισμού για την πολεμική βιομηχανία και τον εξοπλισμό → περικοπή των δαπανών σε άλλους σημαντικούς τομείς, όπως η παιδεία και η υγεία.

Συνέπειες του Πολέμου

- ❖ Καταστροφή του φυσικού και οικιστικού περιβάλλοντος (ιδίως στους πυρηνικούς πολέμους).
- ❖ Οι δημοκρατικοί θεσμοί καταρρέουν.
- ❖ **Αναστολή της προόδου, της ανάπτυξης και της ευημερίας σε κάθε τομέα → μείωση του βιοτικού επιπέδου.**

Αξία της Ειρήνης

- ❖ Διαφύλαξη της ζωής και της ελευθερίας → αίσθημα ασφάλειας και σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα → περιφρούρηση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.
- ❖ Όταν εκλείπουν οι πολεμικές συγκρούσεις, οι άνθρωποι δεν φοβούνται για τη ζωή τους, ούτε αγωνίζονται για την επιβίωσή τους → έχουν τη δυνατότητα να σπουδάζουν, να ασχοληθούν με τα γράμματα, τις τέχνες και τις επιστήμες → πρόοδος → πολιτισμική ανάπτυξη.

Αξία της Ειρήνης

- ❖ Οικονομική πρόοδος: Σε καιρό ειρήνης δεν είναι αναγκαία η διάθεση τεράστιων κονδυλίων σε πολεμικό εξοπλισμό → δυνατότητα διάθεσης κεφαλαίων σε παραγωγικούς τομείς, όπως η βιομηχανία, η τεχνολογία και το εμπόριο // οι εμπορικές συναλλαγές και η διακίνηση των προϊόντων μεταξύ των κρατών γίνεται απρόσκοπτα → οικονομική ανάπτυξη → άνοδος του βιοτικού επιπέδου.

Αξία της Ειρήνης

- ❖ Σε καιρό ειρήνης υπάρχει δυνατότητα αξιοποίησης των κεφαλαίων για κοινωνικά έργα (κράτος πρόνοιας) → βελτίωση στους τομείς της παιδείας, της υγείας, των συγκοινωνιών κ.ά. → αναβάθμιση της ποιότητας ζωής.
- ❖ Όταν επικρατούν ειρηνικές χέσεις και η κοινωνική ζωή είναι ομαλή, τηρούνται οι νόμοι και οι πολίτες μπορούν να ασχοληθούν με την κοινωνικοπολιτική πραγματικότητα → ενημερώνονται για τα πολιτικά γεγονότα, συμμετέχουν στα κοινά και υπάρχει δυνατότητα διαλόγου → ενίσχυση του δημοκρατικού θεσμού.

Αξία της Ειρήνης

❖ Κανένας δεν είναι τόσο ανόητος που να προτιμάει τον πόλεμο απ' την ειρήνη. Γιατί στον καιρό της ειρήνης τα παιδιά θάβουν τους γονείς τους, ενώ αντίθετα στον καιρό του πολέμου οι γονείς θάβουν τα παιδιά τους.

[Ηρόδοτος]

❖ Πόλεμος ἔνδοξος, εἰρήνης αἰσχράς αἰρετώτερος.

-Ο ἔνδοξος πόλεμος είναι προτιμώτερος από την ντροπιαστική ειρήνη .

[Δημοσθένης, 384-322 π.Χ., Αθηναίος ρήτορας]

Αξία της Ειρήνης

❖ *Inter arma silent leges.*

–Ανάμεσα στα όπλα (δηλ. στον πόλεμο) οι νόμοι σιγούν.
[Κικέρων, 106-43 π.Χ., Ρωμαίος ρήτορας & πολιτικός]

❖ *Si vis pacem para bellum.*

–Αν θες ειρήνη να ετοιμάζεσαι για πόλεμο.
[Ιούλιος Καίσαρας]